

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

« 09 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова політика новітнього часу

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова політика новітнього часу». –
Одеса: ОНУ, 2023. – 17 с.

Розробник:

Шевчук М.А., к.і.н., доцент кафедри політології ОНУ імені І.І. Мечникова

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології
Протокол № 2 від "08" вересня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ С Світлана КОЧ

Погоджено із гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська

_____ Н Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
німецька

_____ І Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – іспанська

_____ О Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька

_____ М Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету МВПС
Протокол № 2 від "08" вересня 2023 р.

Голова НМК _____ О Олег ХОРОШИЛОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № від " " _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № від " " _____ й _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – письмова робота	Галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i> Спеціальність 035 Філологія Спеціалізації <i>035.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська;</i> <i>035.043 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька;</i> <i>035.051 – романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська;</i> <i>035.055 – романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька</i> Рівень вищої освіти: <i>Перший (бакалаврський)</i>	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	5-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	9-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна включена до переліку вибірових освітніх компонентів (ВК) освітньо-професійної програми (ОПП) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія.

Метою навчальної дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти сутності світової політики шляхом вивчення та інтерпретації подій реальної політики, які демонструють світовий досвід планування та реалізації ефективної політики в сучасних політичних процесах світу.

Завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності до аналізу принципів, методів та особливостей сучасних концептуальних підходів у дослідженні світової політики; порівняльного аналізу реальної політики у контексті історичного розвитку різних країн та регіонів з врахуванням особливостей та характерних рис розвитку державно-політичних, соціально-економічних та культурно-конфесійних систем; формування знань про демократичні стандарти та зразки світової політики; формування здатності до експертної аналітики щодо прогнозування можливих причин та результатів у процесі планування та реалізації світової політики.

Предмет навчальної дисципліни – актуальні питання формування та розвитку світової політики

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей:

Інтегральної (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПР 03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: предметну область застосування теорії та практики світової політики; історичні особливості розвитку міжнародної політики, політичних систем та технологій як основи забезпечення демократичного процесу та легітимації влади; національні та міжнародні стандарти реалізації громадянських прав і обов'язків як члена суспільства щодо можливостей впливу на процес формування та реалізації національної і міжнародної політики, категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат в сфері світової політики; методики застосування інструментарію нормативної та емпіричної теорії в сфері міжнародної політики, порівняльної та прикладної політології, а також методи аналізу, узагальнення, типологізації систем та технологій, запроваджуваних у глобальній політиці; техніки описання, пояснення й оцінювання світової політики в різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; засоби програмування та прогнозування результатів практичної політики; предметну область поведінки та взаємодії політичних діячів та інститутів влади, стратегічні цілі і завдання світової політики у поєднанні з національними інтересами.

вміти: застосовувати знання теоретико-методологічних основ політологічного аналізу в процесі реалізації практичної світової політики; використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; розв'язувати практичні проблеми у сфері реалізації міжнародної політики, здійснювати історико-політологічний аналіз подій світової політики в їх причинно-наслідковому зв'язку; проводити аналогію між подіями світової політики минулого та сучасного часу; застосовувати методологію порівняння та моделювання для аналізу реальної світової політики; аналізувати її структурно-функціональні складові, взаємодію політичних діячів та інститутів влади; визначати характер сучасних процесів світової політики та їх обумовленість соціально-політичними, економічними та культурними чинниками; здійснювати аналіз національних та міжнародних стратегічних інтересів країн у світовій політиці; обґрунтовувати шляхи вдосконалення процесу прийняття політичних рішень та покращення якостей внутрішньої та зовнішньої політики у геополітичному просторі; аргументувати власні погляди щодо подій реальної світової політики; професійно виконувати політико-організаційні експертні, дорадчі та консультативні функції на національному та міжнародному рівнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1: ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА 1914-1918 РР., ТОТАЛІТАРНА ІДЕОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА ТА ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА.

ТЕМА 1. ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА (1914-1918 рр.) Нові концепції виникнення Першої світової війни. Троїстий союз і Антанта. Сараєвське вбивство і липнева криза 1914 р. Початок війни. Военні дії і дипломатична боротьба. Роль таємної дипломатії у підготовці і в ході війни. Роль національних проблем, національних рухів, націоналізму у період війни. Становище на Східному і Західному фронтах. Проблема мобілізації людських і матеріальних ресурсів для ведення війни. Лютнева і Жовтнева революції 1917р. у Росії. Поглиблення внутрішньополітичної кризи в країнах німецького блоку. Революція 1918-1919рр. у Німеччині. Капітуляція країн Четверного союзу. Паризька мирна конференція. В. Вільсон і його ініціативи щодо демократизації міжнародних відносин. Версальський мирний договір. Мирні договори з союзниками Німеччини. Ліга націй. Версальсько-Вашингтонська система – нова система міжнародних відносин.

ТЕМА 2. ФАШИЗМ В ІТАЛІЇ: ВЛАДА, ІДЕОЛОГІЯ, ПОЛІТИКА. Нові концептуальні підходи у вивченні природи фашизму в Італії. Загальні риси та особливості розвитку фашизму у 20-30-ті рр. Фашизм як різновид тоталітаризму, його типологічні характеристики. Структурний аналіз фашистського режиму в Італії. Масові

фашистські організації. Національна фашистська партія. Характер і структура консенсусу між фашистською владою і італійським суспільством. Функціонування репресивного апарату. Ідеологія, пропаганда, міфотворчість. Корпоративна доктрина фашизму. Соціально – економічна політика. Фашизація сфери освіти та культури. Расові закони 1938 р. Динаміка суспільної свідомості італійців. Відносини фашизму з Ватиканом. Союз фашистської Італії з нацистською Німеччиною. Участь фашистської Італії у Другій світовій війні. Фашистський режим в умовах кризи (1943-1945рр.) Місце і роль антифашистського руху в Італії та його міфологізація.

ТЕМА 3. НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІЗМ У НІМЕЧЧИНІ: РЕЖИМ ВЛАДИ, ІДЕОЛОГІЯ ТА ПОЛІТИКА.

Нацистський режим у Німеччині та його тоталітарна сутність. НСДАП. Ідеологія і програма націонал-соціалізму. Націонал-соціалізм і маси. Джерела фінансування нацистських організацій. Система тотального державного регулювання. Мілітаризація економіки і суспільства. Економічна та соціальна політика націонал-соціалізму. Ідеологічне обґрунтування політики зовнішньої експансії. Концепції геополітики. Створення агресивного блоку держав на чолі з Німеччиною. Громадянська війна в Іспанії та підтримка нацистською Німеччиною режиму Франко. Антинацистський рух Опору. Крах Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Боротьба за систему колективної безпеки в Європі. Діяльність Ліги націй. Мюнхенська змова і захоплення Німеччиною Чехословаччини. Політична криза 1939 р. Пакт Молотова - Рібентропа 23 серпня 1939 р. і таємні протоколи до нього.

ТЕМА 4. ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА. ЯЛТИНСЬКО-ПОСТДАМСЬКІ УГОДИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ТРИБУНАЛІВ.

Причини, характер і періодизація Другої Світової війни. Напад нацистської Німеччини на Польщу. Вступ у війну Англії і Франції. Анексія та окупація Західної України та країн Балтії Радянським Союзом. Війна СРСР проти Фінляндії. Війна проти СРСР. Україна у планах нацистських загарбників. Вступ у війну США. Антигітлерівська коаліція. Ленд-ліз. Агресія Японії на Тихому океані та в Азії. Битви на Східному та Західному фронтах. Окупаційна політика Німеччини та її союзників. Формування корінного перелому у ході Другої світової війни. Поразка фашистської Італії. Тегеранська конференція. Створення і роль другого фронту. Головні бойові операції по визволенню України. Кримська (Ялтинська) конференція. Капітуляція нацистської Німеччини. Політика денацифікації, демілітаризації та демократизації. Створення ООН. Берлінська (Потсдамська) конференція. Капітуляція Японії. Міжнародні трибунали у Нюрнберзі та Токіо по засудженню воєнних злочинців Німеччини та Японії.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ХОЛОДНА ВІЙНА, КРАХ КОМУНІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ, ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ, ПОЛІТИКА РЕФОРМ У КРАЇНАХ СХОДУ.

ТЕМА 5. СВІТОВА ПОЛІТИКА У ПЕРІОД ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ.

Холодна війна: причини, форми і зміст. Ідеологічне протистояння у міжнародних відносинах. Розкол Німеччини та утворення ФРН і НДР. Організація, структура і цілі НАТО. Організація Варшавського Договору. Гонка озброєнь. Капіталістичні країни Західної Європи і США. План Маршалла. Неолібералізм і неоконсервативна ідеологія. Головні зовнішньополітичні доктрини США. Тоталітарні комуністичні режими та їх політика. Соціально-політичні кризи 1953-1956 рр. у Польщі, НДР, Угорщині, Чехословаччині. «Берлінська стіна». Карибська криза. «Празька весна» 1968 р. Війна США у В'єтнамі. Міжнародні і регіональні конфлікти. Трансформація системи міжнародних відносин. Роль ООН. Політика перебудови у СРСР. М.С.Горбачов. Демократичні революції та реформи в країнах Центральної і Південно-Східної Європи. Крах комуністичної системи. Міжнародні наслідки розпаду СРСР та закінчення холодної війни.

ТЕМА 6. ПОЛІТИКА ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ ТА РОЗВИТОК ЄДИНОЇ ДЕРЖАВИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ – ХХІ СТОЛІТТЯ).

Розкол Німеччини на дві держави – ФРН і НДР. Міжнародні ініціативи з врегулювання німецького питання. Доктрина Хальштейна. Пошук шляхів до нормалізації відносин між ФРН і НДР (1961 – 1972 рр.). Нова східна політика В.Брандта. Чотиристороння угода по Західному Берліну. Перебудова в СРСР і соціально-політична криза у НДР. Загострення політичної ситуації у НДР восени 1989 р. та формування коаліційного «уряду національної відповідальності». Падіння Берлінської стіни. Перші вільні вибори у Народну палату НДР. Визначення міжнародно-правової формули об'єднання Німеччини у ході переговорів у форматі «2+4». Правове врегулювання внутрішніх аспектів об'єднання. 3 жовтня 1990р. – День німецької єдності. Державно-правовий устрій об'єднаної Німеччини. Суспільно-політичний та економічний розвиток єдиної Німеччини. Проблема подолання тоталітарного історичного минулого. Роль Німеччини у підтримці України в умовах російської агресії.

ТЕМА 7. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ПОЛІТИКА МОДЕЛІ ОБ'ЄДНАНОЇ ЄВРОПИ.

Теорії об'єднання Європи. Передумови, етапи, характер, проблеми й перспективи європейського інтеграційного процесу. Фактор консолідації європейських народів перед радянською воєнною загрозою. Менталітет європейської політичної еліти, спрямований на процес інтеграції Європи. Римські договори. Ідеї федералізації Європи та «Європи націй». Європейський парламент. Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу. Структура та функції владних інституцій. Реалізація планів по розширенню ЄС. Головні сфери розвитку європейської інтеграції. Монетарний союз ЄС. Шенгенський простір. Інституційні реформи, гарантії економічного зростання. Політика рівноваги між малими та великими країнами ЄС. Стратегія зміцнення зони миру та стабільності у Європі. Євроскептицизм. ЄС проти праворадикальних партій. Угода про асоціацію України з ЄС. Політика підтримки України Європейським Союзом в умовах російської агресії.

ТЕМА 8. КИТАЙ ТА ЯПОНІЯ: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ.

Ідеї побудови соціалізму з китайською специфікою. Політика конфронтації Китаю з супердержавами. Політика радикальних реформ. Ден Сяопін – ініціатор курсу «чотирьох модернізацій». Фактори та результати економічного зростання. Керівна роль КПК та партійно-політичне керівництво держави. Особливості етнонаціональної політики. Амбіційна політика розбудови простору Шовкового шляху. Зміцнення позицій та впливів Китаю на міжнародній арені. Загострення протиріч між Китаєм та США у сфері торгівлі та новітніх технологій. Демократичне реформування державного устрою та економіки. Нова Конституція та відмова «від воєн як суверенного права нації». Зовнішньополітичні доктрини і стратегія національної безпеки. Японсько-американський союз безпеки. Стратегія збалансованого прагматизму. Активний пацифізм. Боротьба за повернення «північних територій». Підтримка Японією резолюцій ООН щодо засудження агресії Росії проти України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем		Кількість годин (денне відділення)				
	Назва	Усього годин	Лек. (год.)	Практ.з аняття	Інд. р-та	Сам. робота
Змістовний модуль 1						
T.1	Перша світова війна (1914-1918 рр.)	10	2	1	2	5
T.2	Фашизм в Італії: влада, ідеологія, політика.	10	2	1	2	5
T.3	Націонал-соціалізм у Німеччині: режим влади, ідеологія та політика.	10	2	1	2	5
T.4	Друга світова війна. Ялтинсько-Постдамські угоди та діяльність Міжнародних трибуналів.	10	2	1	2	5
Разом за змістовним модулем 1		40	8	4	8	20
Змістовний модуль 2						
T.5	Світова політика у період холодної війни.	12	2	2	3	5
T.6	Політика об'єднання Німеччини та розвиток єдиної держави (друга половина ХХ століття – ХХІ століття).	12	2	2	3	5
T.7	Європейський союз: політика моделі об'єднаної Європи.	14	4	2	3	5
T.8	Китай та Японія: трансформаційні процеси у другій половині ХХ – ХХІ століття.	12	4	-	3	5
Разом за змістовним модулем 2		50	12	6	12	20
Усього годин		90	20	10	20	40
					60	60

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

6. Теми практичних занять

	Теми	години
T.1	Перша світова війна 1914-1918 рр. та її наслідки. Новітні наукові дискусії про виникнення війни. Гонка озброєнь. Міжнародні військово-політичні союзи. Роль дипломатії. Військові фронти і головні воєнні дії. Революції у Росії та Німеччині. Завершальний період війни. Версальський мир. Людські та матеріальні втрати у війні. В. Вільсон і його програма післявоєнного врегулювання міжнародних відносин. Перша світова війна у спогадах її учасників.	1
T.2	Фашистський режим Б.Мусоліні в Італії. Концепції фашизму. Причини виникнення фашизму та умови його приходу до влади. Ідеологія, пропаганда, міфотворчість та масові організації. Механізм впливу фашистського режиму Мусоліні на суспільство. Характер і структура	1

	консенсусу між фашистською владою і суспільством. Соціально-економічна політика режиму Б. Мусоліні. Фашистська політика виховання «нової людини». Фашистська Італія у Другій світовій війні.	
Т.3	Нацистський режим у Німеччині. Концепційні обґрунтування націонал-соціалізму. Прихід нацистів до влади та їх ідеологія і пропаганда. Гітлер як консолідуюча фігура суспільства. Внутрішня політика нацистської держави. Молодіжна політика нацистського режиму. Політика нацистів у сфері освіти і культури. Зовнішня політика і підготовка війни. Холокост. Фашистський режим в Італії та нацистський режим у Німеччині: порівняльний аналіз.	1
Т.4	Друга світова війна 1939-1945 рр. та її наслідки. Міжнародні відносини напередодні війни. Пакт Молотова - Ріббентропа. Війна СРСР проти Фінляндії. План "Барбароса" : підготовка і реалізація. Напад на СРСР: аналіз причин та головних подій. Антигітлерівська коаліція та її політика. Ленд-ліз. Німецький окупаційний режим і оstarбайтери. Антифашистський Рух опору у роки Другої світової війни. Дискусійні проблеми другої світової війни.	1
Т.5	Холодна війна у контексті світової політики. Причини, цілі, форми та етапи Холодної війни. Формування військово-політичних блоків та політика їх протистояння. Головні зовнішньополітичні доктрини СРСР та США. Дипломатія супердержав у роки Холодної війни. Берлінська криза 1948 - 1949 рр. Війна США у В'єтнамі. Війна СРСР в Афганістані. Еволюція зовнішньої політики СРСР: від Брежнєва до Горбачова. Наслідки Холодної війни. Холодна війна в оцінках політиків та науковців.	2
Т.6	Політика об'єднання Німеччини у другій половині ХХ століття. Причини розколу Німеччини на дві держави. Доктрини Хальштейна і Шеєля у відносинах між ФРН і НДР. Нова східна політика В.Брандта. Внутрішні та зовнішні аспекти об'єднання Німеччини. Міжнародно-правове врегулювання процесу об'єднання Німеччини. Державно-правовий устрій об'єднаної ФРН. Партійна система. Проблема іноземців та переселенців. Суспільно-політичний та економічний розвиток сучасної ФРН. Зовнішня політика. Роль Німеччини у підтримці України в умовах російської агресії.	2
Т.7	Становлення та розвиток Європейського Союзу. Еволюція традиційних федералістських теорій європейського об'єднання. Історичні передумови й рушійні сили інтеграції. Формування інституціональної системи Європейського співтовариства. Суперечності процесу економічної інтеграції. Етапи розширення ЄС. Система європейського політичного співробітництва. Маастрихтський договір. Політика ЄС щодо країн Східної Європи. Угода про асоціацію України з ЄС. Політика підтримки України Європейським Союзом в умовах російської агресії.	2
	Всього	10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота та індз

Номер теми / Види завдань			
№	Назва теми / Види завдань	Інд. р-та	Сам р-та
Т. 1	Опрацювати рекомендовану літературу. Вивчити особливості міжнародної дипломатії напередодні Першої світової війни. Проаналізувати головні битви війни. Здійснити порівняльний аналіз впливу революцій у Росії та Німеччині на закінчення війни. Ознайомитися зі змістом Версальського договору. Теми ІНДЗ: 1) Опрацювати статистичні дані про людські та матеріальні втрати у Першій світовій війні. 2) Ознайомитися з опублікованими спогадами учасників війни. 3) Проаналізувати програму післявоєнного врегулювання міжнародних відносин Президента США В.Вільсона.	2	5
Т. 2	Опрацювати основні концепції фашизму та умови його приходу до влади. Проаналізувати зміст міфів фашизму та форми і дієвість його пропаганди. Визначити роль фашистської партії та масових організацій в структурі влади та механізми їх впливу на суспільство. Встановити характер і структуру консенсусу між фашистською владою і суспільством. Проаналізувати особливості соціально-економічної політики режиму Б. Мусоліні. Охаректизувати фашистську політику виховання «нової людини». Опрацювати історію антифашистського руху в Італії. Теми ІНДЗ: 1) Проаналізувати ідеологію та політику фашистської «корпоративної держави». 2) Опрацювати події італо-ефіопської війни. 3) Здійснити порівняльний аналіз ідеології та пропаганди італійського фашизму з праворадикальними партіями та рухами сучасної Італії.	2	5
Т. 3	Проаналізувати концепційні обґрунтування націонал-соціалізму. Визначити імена представників великого капіталу та їх роль у приході партії Гітлера до влади. Проаналізувати політичні альтернативи подоланню політичної кризи у Німеччині 1932-1933рр. Розглянути структуру та кількісний і якісний склад НСДАП, структуру та механізм репресивних органів влади. Опрацювати питання політики націонал-соціалістів по відношенню до церкви та у сфері культури. Теми ІНДЗ: 1) Проаналізувати спогади людей, що пережили Холокост. 2) Ознайомитися з біографією антифашистки Софі Шолль. 3) Здійснити порівняльний аналіз фашистського режиму в Італії та націонал-соціалістичного режиму у Німеччині. 4) Проаналізувати діяльність Ліги націй.	2	5
Т. 4	Проаналізувати міжнародну політику напередодні війни. Ознайомитися з подіями початку війни проти СРСР та результатами літньої військової кампанії 1941р. Опрацювати діяльність «айнзатцгруп» та нацистську політику Холокосту на території України. Проаналізувати політику Ленд-лізу. Ознайомитися з подіями військової операції союзників «Оверлорд». Теми ІНДЗ: 1) Ознайомитися з історією насильницького вивозу остарбайтерів з України до Німеччини. 2) Опрацювати рішення Кримської (Ялтинської) конференції 4-11 лютого 1945р. 3) Проаналізувати Берлінську військову операцію 1945р. 4) Скласти схему репараційних виплат Німеччині за заподіяні злочини на території СРСР. 5) Проаналізувати діяльність Міжнародного воєнного трибуналу для суду над нацистськими воєнними злочинцями.	2	5
Разом за змістовним модулем 1		8	20

Т. 5	Проаналізувати головні зовнішньополітичні доктрини СРСР та США. Опрацювати питання Кубинської кризи 1962 р. Проаналізувати політику ядерного протистояння супердержав. Визначити структуру, мету, цілі та політику воєнних блоків НАТО та ОВД. Проаналізувати кризи розвитку соціалізму 50-60-х років та їх міжнародне сприйняття (НДР, Угорщина, Чехословаччина). Опрацювати історію війн США у В'єтнамі та СРСР у Афганістані. Охарактеризувати політику хрестового походу проти комунізму Р.Рейгана та політику перебудови у СРСР М.Горбачова. Теми ІНДЗ: 1) Скласти порівняльну таблицю зовнішньополітичних доктрин СРСР та США у період холодної війни. 2) Скласти хронологію подій війни США у В'єтнамі та СРСР у Афганістані.	3	5
Т. 6	Проаналізувати причини розколу Німеччини на дві держави – ФРН і НДР та міжнародні ініціативи з врегулювання німецького питання. Опрацювати зміст нової східної політики В.Брандта, причини загострення політичної ситуації у НДР восени 1989 р. та падіння Берлінської стіни. Визначити міжнародно-правову формулу об'єднання Німеччини у ході міжнародних переговорів у форматі «2+4». Ознайомитися з проведенням річниць до Дня німецької єдності (3 жовтня 1990р.) на суспільно-політичному рівні. Проаналізувати державно-правовий устрій об'єднаної Німеччини та її результати суспільно-політичного та економічного розвитку. Підготувати есе про роль Німеччини у підтримці України в умовах російської агресії. Теми ІНДЗ: 1) Проаналізувати ідеологічне та політичне протистояння НДР та ФРН. 2) Добрати матеріали до політичного портрету канцлера ФРН К.Аденауера. 3) Визначити спільності та відмінності у менталітеті німців Східної та Західної Німеччини.	3	5
Т. 7	Опрацювати питання про роль європейської ідеї в історії. Проаналізувати передумови, етапи, характер, проблеми й перспективи європейського інтеграційного процесу. Визначити роль фактора консолідації європейських народів перед радянською воєнною загрозою. Проаналізувати структуру, позиції політичних партій та діяльність Європейського парламенту. Ознайомитися зі змістом Маастрихтського договору про утворення Європейського Союзу. Проаналізувати реалізацію планів по розширенню ЄС та головні сфери розвитку і досягнення європейської інтеграції. Ознайомитися з політикою рівноваги між малими та великими країнами ЄС. Угода про асоціацію України з ЄС. Політика підтримки України Європейським Союзом в умовах російської агресії. Теми ІНДЗ: 1) Визначити дієвість Монетарного союзу ЄС. 2) Проаналізувати запровадження та дію Шенгенської угоди та користування українців правом для безвізового в'їзду до ЄС. 3) Проаналізувати політику брекзиту Великобританії з ЄС. 4) Проаналізувати політику євроскептицизму у діяльності праворадикальних європейських партій.	3	5

Т. 8	Ознайомитися зі змістом ідеї побудови соціалізму з китайською специфікою. Проаналізувати політику конфронтації Китаю з супердержавами. Проаналізувати політику радикальних реформ Ден Сяопіна (курс «чотирьох модернізацій»). Охарактеризувати фактори та результати економічного зростання Китаю. Визначити позиції керівної ролі КПК та основні напрями боротьби з корупцією. Визначити особливості етнонаціональної політики. Проаналізувати зміцнення позицій та впливів Китаю на міжнародній арені. Проаналізувати роль США у процесі розвитку демократизації післявоєнної Японії. Ознайомитися з зовнішньополітичними доктринами і стратегією національної безпеки Японії. Ознайомитися з діяльністю Японії в ООН. Проаналізувати боротьбу Японії за повернення «північних територій». Визначити роль С.Абе у формуванні та реалізації внутрішньої та зовнішньої політики Японії. Теми ІНДЗ: 1) Проаналізувати політику Китаю по розбудові простору Шовкового шляху та відношення до неї інших країн. 2) Проаналізувати проблему загострення протиріч між Китаєм та США у сфері торгівлі та новітніх технологій. 3) Ознайомитися з етапами та результатами економічного піднесення Японії.	3	5
Разом за змістовним модулем 2		12	20
		20	40
Усього годин		60	

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних занять;
- [2] – опрацювання лекційного матеріалу;
- [3] – самостійне опрацювання літератури та нормативно-правових актів, джерел;
- [4] – індивідуальне навчально-дослідне завдання: підготовка доповіді, реферату, презентації.

9. Методи навчання

- СЛОВЕСНІ ТА НАОЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ (лекції, демонстрація презентацій, створення схематичних зображень, робота із веб-сайтами органів влади та управління, організацій).
- ПРАКТИЧНІ (тестові вправи; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації; аналіз практичних ситуацій (аналітичні розробки); метод проєктування).
- ІНТЕРАКТИВНІ методи навчання (під час лекційних, практичних занять).
- КОЛЕКТИВНЕ ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ ОПРАЦЮВАННЯ ЗАВДАНЬ (колективне обговорення з використанням дискурсивних практик, виконання ІНДЗ, презентація виконаних ІНДЗ та результатів самостійної роботи).

10. Форми контролю і методи оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: словесний, наочний, практичний, які передбачають читання лекцій, опрацювання нормативних актів, робота з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації. Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Формами організації **поточного контролю** є:

- усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- контроль виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань;
- тестовий контроль проведення тестування студентів.

Програмою передбачено проведення періодичного контролю:

- тематичні колоквиуми.

Програмою передбачено проведення підсумкової модульної контрольної роботи:

- тестовий контроль за допомогою Google- form

Підсумковий контроль: залік

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів вищої освіти в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем, доповідь та демонстрація презентації	загалом від 0 до 40
Періодичний контроль:	
Контрольна робота за змістовими модулями у формі тестування	від 0 до 10

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання апарату і джерел.
	2-3 бали	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; фрагментарні знання апарату і джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	4-5 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1-2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте змістовний матеріал представлений описово, висновки формальні (або відсутні), тема не розкрита.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, висновки відповідають на завдання, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз достатній, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані висновки, тема загалом розкрита, презентація містить посилання на джерела.
	5 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми розкрита, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, метод відповідає тематиці та задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні судження, підкріплені доказами,

		презентація містить посилання на джерела.
Контрольна робота за змістовними модулями	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	10 балів	В контрольній роботі кожного з модулів по 10 запитань: 1 бал за кожну правильну відповідь.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	Зараховано
85 – 89	B	
75 – 84	C	
70 – 74	D	
60 – 69	E	
35 – 59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Питання для поточного контролю

1. Причини, характер та основні події Першої світової війни.
2. Версальський мир та його наслідки.
3. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин.
4. Революції у Росії (1917р.) та Німеччині (1918р.) та їх вплив на Першу світову війну.
5. Веймарська Німеччина (1918-1933рр.): політична система, конституція і політика.
6. Причини виникнення та сутність фашизму у країнах Західної Європи.
7. Ідеологія і політика фашистської Італії.
8. Соціальна політика фашистського режиму Б.Мусоліні.
9. Ідеологія, пропаганда і політика нацистської Німеччини.
10. Мюнхенський зговір 1938 року і наростання загрози світової війни.
11. Міжнародна дипломатія напередодні Другої світової війни.
12. Пакт Молотова – Ріббентропа 23 серпня 1939р. і таємні протоколи до нього.
13. Друга світова війна: причини, характер, дискусії.
14. Головні битви Другої світової війни.
15. Антигітлерівська коаліція та її міжнародні конференції.
16. Нацистська політика Холокосту та її наслідки.
17. Антифашистський рух Опору у Німеччині і у Європі.
18. Нюрнберзький процес над головними воєнними злочинцями.
19. Підсумки та уроки Другої світової війни.
20. Історична пам'ять та проблема подолання історичного тоталітарного минулого.
21. План Маршалла: причини прийняття та результати реалізації.
22. Причини, етапи, зміст та наслідки холодної війни.
23. Головні світові конфлікти періоду холодної війни.
24. Криза розвитку соціалізму у НДР (1953р.)
25. Криза розвитку соціалізму в Угорщині (1956р.)
26. «Працька весна» у Чехословаччині (1968р.)
27. Особливості суспільно-політичного розвитку країн Західної Європи (1945-початок XXI ст.)
28. Причини розколу Німеччини на дві держави: ФРН та НДР.
29. Східна політика уряду В.Брандта у ФРН.

30. США у системі міжнародних відносин у період 1985 р. - XXI ст.
31. США: глобалізована політика та економіка.
32. Причини, головні події та наслідки краху комуністичної системи у СРСР.
33. Крах комуністичної системи у країнах Центральної та Східної Європи.
34. Берлінська стіна: причини побудови та міжнародне значення її падіння.
35. Розпад СРСР та процес створення незалежних держав.
36. Політика об'єднання Німеччини у другій половині ХХ ст.
37. Політичний та економічний розвиток Німеччини після об'єднання (1990р.)
38. Європейський Союз: заснування і етапи становлення.
39. Структура та функції інституцій влади та результати політики розширення ЄС.
40. Причини та наслідки виходу Великобританії з Європейського Союзу.
41. Зовнішня політика країн Європейського Союзу.
42. Ден Сяопін і політика реформування Китаю.
43. Політика економічного зростання сучасного Китаю.
44. Зміцнення позицій та вплив Китаю у сучасній світовій політиці.
45. Еволюція політичних відносин між Китаєм та Тайванем.
46. Політика демократизації Японії у післявоєнний період.
47. Напрями та результати економічного зростання сучасної Японії.
48. Боротьба Японії за повернення «північних територій».
49. Особливості світової політики щодо агресивної війни Росії проти України.
50. Політика міжнародних санкцій до Росії в умовах її агресії проти України.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Загальна оцінка
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
5	5	5	5	5	5	5	5	
Контрольна робота за зміст-м модулем №1 (10 балів)				Контрольна робота за зміст-м модулем №2 (10 балів)				100
(2 ІНДЗ *5) = 10				(3 ІНДЗ *10) = 30				

У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів). Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Світова політика новітнього часу». Одеса: ОНУ, 2023. 17 с.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Лекційні презентації
4. Google-class; Google-test.

14. Рекомендована література

Основна

1. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.): навчальний посібник/ За ред. З.А. Баран. Київ, 2015. 533 с.
2. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.): навчальний посібник. – 3-тє вид., виправлене і доповнене. Київ, 2013. 278 с.
3. Курко М. Н. Світова політика: свідомість, спекуляція та антикорупція: навч. посіб. Київ : Ліра- 2022. 178 с.
4. Міжнародні відносини та світова політика /за ред. В. А. Манжолі. Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. Київ : Київський університет, 2010. 865 с.
5. Недбай В. В. Світова політика сучасності. Чорномор. держ. ун-т імені Петра Могили. Миколаїв : Швець В. Д., 2015. 237 с.
6. Сарнацький О. П. Міжнародні відносини та світова політика (пер. пол. XVII ст. – 1918 р.): навчальний посібник. Запоріжжя : Інтер-М, 2015. 397 с.
7. Світова історія XX-XXI століть. Енциклопедичний словник / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. Вид. 2-ге, допов. Львів : Простір-М, 2019. 1282 с.
8. Тригуб П. М. Міжнародні відносини і світова політика. Чорномор. держ. ун-т імені Петра Могили. Миколаїв : Румянцева Г. В., 2012. 197 с.

Додаткова

1. Гончар Б.М., Мордвінцев В.М. Всесвітня історія: навчальний посібник. 2-ге вид., стер. Київ: Київський національний університет імені Т. Шевченка 2014. 895 с.
2. Горбань Ю.А. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – початку XXI століть: навчальний посібник. 4-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2012. 438 с.
3. Коппель О. А. Міжнародні системи. Світова політика. Київ : ФАДА, ЛТД, 2001. 224 с.
4. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки навч. посіб.; К. : Київський університет, 2012. - 335 с.
5. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки, XVII - 60-ті роки XIX століття: підручник / за ред. Б. М. Гончара. Київ: Київський університет, 2013. 735 с.
6. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. – початок XXI ст.): навчальний посібник / за ред. М.М. Швагуляка. Львів: Тріада плюс, 2011. 700 с.
7. Орлова Т.В. Історія пострадянських країн: Підручник. Київ: Знання, 2014. 502 с.
8. Павлюк В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945 рр.): підручник. Львів : Піраміда, 2010. 281 с.
9. Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. Кн. 1 / Відп. ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України НАН України, 2022. 802 с.
10. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: Політичні доктрини XX – початку XXI ст.: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 255 с.
11. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика / за ред. проф. М. П. Требіна ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2016. 538 с.

15. Інформаційні електронні ресурси

<http://yaca.yandex.ru/yaca/ungrp/cat/Science/Sciences/Humanities/History/> - каталог сайтів на історичну тематику за різними напрямками: стародавній світ, середні віки, нова і новітня історія, військова історія, археологія, генеалогія, етнографія і історія народів.

<http://www.hrono.ru/> - сайт "Хронос" представлено матеріали по всесвітній історії.

<http://www.history.org.ua/> - сайт історії України НАНУ.

http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/ - електронна бібліотека Гумер.
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - бібліотеки України і світу.
<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
<http://odnb.odessa.ua/> - Одеська міська бібліотека.
<http://www.lib.onu.edu.ua/> - Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова.
<http://militera.lib.ru> – Бібліотека по військовій історії та історії війн.
<http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> - бібліотека юридичних ресурсів.
<http://www.un.org/> - портал ООН.
<http://documents.un.org/> – Система офіційних документів Організації Об'єднаних Націй (Official Documents of the United Nations)
<http://unstats.un.org/unsd/default.htm> – Статистична служба ООН.
<http://portal.unesco.org/> – портал ЮНЕСКО.
<http://europa.eu.int> – Європейський союз (Брюссель).
http://europa.eu/documentation/statistics-polls/index_en.htm – Статистична служба ЄС.
www.coe.kiev.ua – Рада Європи з прав людини (Україна).
<http://www.worldbank.org/> – Світовий банк.
<http://www.imf.org/> – Міжнародний валютний фонд.
<http://www.wto.org/> – Світова організація торгівлі.
<http://www.oecd.org/> – Організація з економічного співробітництва і розвитку.
<http://www.case-ukraine.kiev.ua/> – Центр соціально-економічних досліджень (CASE).
<http://www.doaj.org/> – 2000 загальнодоступних закордонних електронних журналів.
<http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/> – електронна бібліотека журналів (Німеччина).
<http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=AAAAA&colors=1&lang=en¬ation=ALL>
- англійські електронні безкоштовні журнали.